

Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Δημοσίευση Προσωπικών Δεδομένων

*Το παρόν αποτελεί μετάφραση τμήματος του [ενημερωτικού φυλλαδίου](#) του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από την ομάδα της Homo Digitalis

Z.V. κατά Φινλανδίας (αριθμός αίτησης 22009/93)

25 Φεβρουαρίου 1997

Η υπόθεση αυτή αφορούσε στη δημοσίευση της κατάστασης της αιτούσας ως θετικής στον HIV κατά τη διάρκεια ποινικής δίωξης κατά του συζύγου της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ**, θεωρώντας ότι **δεν υπήρχαν πειστικοί λόγοι για τη δημοσίευση της ταυτότητας της αιτούσας και τη μόλυνσή της από τον HIV στο κείμενο της απόφασης του Εφετείου**. Η δημοσίευση αυτή αποτελούσε παραβίαση του δικαιώματος στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής της αιτούσας. Το Δικαστήριο σημείωσε ότι **ο σεβασμός του εμπιστευτικού χαρακτήρα των ιατρικών δεδομένων είναι θεμελιώδης αρχή στα νομικά συστήματα όλων των Κρατών Μελών της Συνθήκης και είναι ιδιαίτερα σημαντικός όχι μόνο για το σεβασμό της ιδιωτικής ζωής του ασθενούς, αλλά και για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης στο νομικό επάγγελμα και στις υπηρεσίες υγείας εν γένει**. Το εθνικό δίκαιο πρέπει συνεπώς να παρέχει κατάλληλα προστατευτικά μέτρα για την αποτροπή οποιασδήποτε κοινοποίησης ή δημοσίευσης προσωπικών ιατρικών δεδομένων, η οποία δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ.

M.S. κατά Σουηδίας (αριθμός αίτησης 20837/92)

27 Αυγούστου 1997

Η υπόθεση αυτή αφορούσε στην κοινοποίηση από μία κλινική σε ένα φορέα κοινωνικής ασφάλισης κάποιων ιατρικών αρχείων, τα οποία εμπεριείχαν πληροφορίες για μία έκτρωση, την οποία είχε κάνει η αιτούσα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ**, θεωρώντας ότι υπήρχαν σχετικοί και επαρκείς λόγοι για την κοινοποίηση των ιατρικών αρχείων της αιτούσας από την κλινική στο φορέα κοινωνικής ασφάλισης και ότι **το μέτρο δεν ήταν δυσανάλογο με το έννομο συμφέρον που αποσκοπούνταν, δηλαδή την προστασία της εθνικής οικονομίας μέσω της δυνατότητας που δινόταν στον ασφαλιστικό φορέα να εξετάσει αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για να δοθεί αποζημίωση στην αιτούσα**. Επίσης, το εν λόγω μέτρο υπόκεινταν σε σημαντικούς περιορισμούς και συνοδευόταν από επαρκή και αποτελεσματικά προστατευτικά μέτρα κατά της κατάχρησής του.

Peck κατά Ηνωμένου Βασιλείου

28 Ιανουαρίου 2003

Η υπόθεση αυτή αφορούσε στη δημοσίευση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ενός βίντεο που μαγνητοσκοπήθηκε σε ένα δρόμο από μία κάμερα κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης (CCTV), η οποία είχε εγκατασταθεί από το τοπικό συμβούλιο. Το βίντεο αυτό έδειχνε τον αιτούντα να κόβει τους καρπούς του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η δημοσίευση του βίντεο από το Δημοτικό Συμβούλιο δεν είχε συνοδευτεί από επαρκή προστατευτικά μέτρα και αποτελούσε δυσανάλογη και αδικαιολόγητη επέμβαση στο δικαίωμα του αιτούντα στην ιδιωτική ζωή, **κατά παράβαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ**. Συγκεκριμένα, έκρινε ότι, στην προκειμένη περίπτωση, δεν υπήρχαν επαρκείς ή σχετικοί λόγοι, οι οποίοι θα μπορούσαν να αιτιολογήσουν την άμεση δημοσίευση από το Συμβούλιο στο κοινό εικόνων από το βίντεο, χωρίς προηγουμένως το Συμβούλιο να έχει λάβει τη συγκατάθεση του αιτούντα ή να αποκρύψει την ταυτότητά του, ή που θα μπορούσαν να αιτιολογήσουν τη δημοσίευση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης χωρίς το Συμβούλιο να λάβει μέτρα για να διασφαλίσει όσο το δυνατόν περισσότερο ότι η απόκρυψη της ταυτότητας θα γινόταν από τα μέσα.

Ο σκοπός της αποτροπής εγκλημάτων και οι δημοσιεύσεις απαιτούσαν ιδιαίτερη επίβλεψη και προσοχή σε αυτά τα σημεία στην προκειμένη περίπτωση. **Το Δικαστήριο επίσης έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 (δικαίωμα στην αποτελεσματική δικαστική προσφυγή) σε συνδυασμό με το άρθρο 8, θεωρώντας ότι ο αιτών δε διέθετε αποτελεσματικά μέσα δικαστικής προστασίας σχετικά με την παραβίαση του δικαιώματός του στην ιδιωτική ζωή.**

Pantelevenko κατά Ουκρανίας

29 Ιουνίου 2006

Ο αιτών κατήγγειλε τη δημοσίευση ενόπιον δικαστηρίου εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με την ψυχική του κατάσταση και την ψυχιατρική θεραπεία που λάμβανε.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η συλλογή από ένα ψυχιατρικό νοσοκομείο εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με την ψυχική κατάσταση του ασθενούς και της θεραπείας που λάμβανε, καθώς και η δημοσίευσή τους σε δημόσια συνεδρίαση, αποτελούσαν επέμβαση στο δικαίωμα του αιτούντος στο σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής. Έκρινε ότι **υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ, σημειώνοντας ότι τα εν λόγω στοιχεία δεν ήταν επαρκή για να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της δίκης**. Έκρινε ότι **το αίτημα του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου για την παροχή των πληροφοριών ήταν περιττό, καθώς οι πληροφορίες αυτές δεν ήταν «σημαντικές για την έρευνα, την προδικαστική εξέταση ή τη δίκη»**, και συνεπώς παράνομο υπό το Νόμο για την Ψυχιατρική Βοήθεια του 2000.

Armonas κατά Λιθουανίας και Biriuk κατά Λιθουανίας

25 Νοεμβρίου 2008

Το 2001, η μεγαλύτερη σε κυκλοφορία ημερήσια εφημερίδα της Λιθουανίας δημοσίευσε στην πρώτη σελίδα ένα άρθρο σχετικά με τους κινδύνους του AIDS σε μία απομακρυσμένη περιοχή της Λιθουανίας. Συγκεκριμένα, ιατρικό προσωπικό από ένα κέντρο για το AIDS και από ένα νοσοκομείο αναφέρονταν ως αυτοί οι οποίοι επιβεβαίωσαν ότι οι αιτούντες ήταν θετικοί στον HIV. Ο δεύτερος αιτών, ο οποίος περιγραφόταν ως «αδιαίτερα άτακτος», είχε, σύμφωνα με το δημοσίευμα, δύο μη αναγνωρισμένα παιδιά με την πρώτη αιτούσα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ** εξαιτίας της χαμηλής αποζημίωσης που έλαβαν οι αιτούντες. Το Δικαστήριο θεώρησε ότι **εφόσον, σύμφωνα με την εφημερίδα, οι πληροφορίες για την ασθένεια των αιτούντων είχε επιβεβαιωθεί από ιατρικό προσωπικό, ήταν απαραίτητο η εθνική νομοθεσία να παρέχει εμπιστευτικότητα στους ασθενείς και να αποθαρρύνει οποιεσδήποτε δημοσιεύσεις προσωπικών δεδομένων, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τον αρνητικό αντίκτυπο τέτοιων δημοσιεύσεων στην προθυμία άλλων ατόμων να υποβληθούν σε τέτοιου είδους εξετάσεις εθελοντικά και να ζητήσουν κατάλληλη φροντίδα.**

Avilkina και άλλοι κατά Ρωσίας

6 Ιουνίου 2013

Οι αιτούντες ήταν μία θρησκευτική οργάνωση, το Διοικητικό Κέντρο για τους Μάρτυρες του Ιεχωβά στη Ρωσία, και τρεις Μάρτυρες του Ιεχωβά. Κατήγγειλαν την κοινοποίηση ιατρικών φακέλων στις Ρωσικές διωκτικές αρχές κατόπιν της άρνησής τους να υποστούν μεταγγίσεις αίματος κατά την παραμονή τους σε δημόσια νοσοκομεία. Σε συνδυασμό με μία έρευνα για τη νομιμότητα των δραστηριοτήτων της αιτούσας οργάνωσης, οι διωκτικές αρχές είχαν υποδείξει σε όλα τα νοσοκομεία της Αγίας Πετρούπολης να αναφέρουν αρνήσεις μεταγγίσεων αίματος από Μάρτυρες του Ιεχωβά.

Το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση ως απαράδεκτη *ratione personae* σε ό,τι αφορούσε στην αιτούσα θρησκευτική οργάνωση και σε έναν από τους τρεις άλλους αιτούντες, καθώς καμία δημοσίευση ιατρικών φακέλων δεν είχε λάβει χώρα, και αυτό δεν αμφισβητούνταν από τα μέρη. Το Δικαστήριο έκρινε ότι **υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 σε ό,τι αφορούσε στους άλλους δύο αιτούντες**. Θεώρησε ότι δεν υπήρχε επιτακτική κοινωνική ανάγκη για τη δημοσίευση εμπιστευτικών ιατρικών πληροφοριών τους. Επίσης, τα μέσα που χρησιμοποίησε ο εισαγγελέας κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης εμπιστευτικών πληροφοριών χωρίς πρότερη ειδοποίηση ή δυνατότητα άρνησης, δε χρειαζόταν να είναι τόσο πειστικά για τους αιτούντες. Επομένως, **οι αρχές δεν είχαν καταβάλλει καμία προσπάθεια να σταθμίσουν ορθά μεταξύ του δικαιώματος των αιτούντων για το σεβασμό της ιδιωτικής τους ζωής και του σκοπού του εισαγγελέα να προστατεύσει τη δημόσια υγεία**.

Βλέπε επίσης: Y.Y. κατά Ρωσίας (αριθμός αίτησης 40378/06), απόφαση της 23^{ης} Φεβρουαρίου 2016.

Radu κατά Μολδαβίας

15 Απριλίου 2014

Η αιτούσα, λέκτορας στην Αστυνομική Ακαδημία, κατήγγειλε τη δημοσίευση ιατρικών στοιχείων της από ένα δημόσιο νοσοκομείο στον εργοδότη της. Τα στοιχεία είχαν διαρρεύσει ευρέως στο εργασιακό περιβάλλον της και, λίγο αργότερα, απέβαλλε λόγω άγχους. Στη συνέχεια, προσέφυγε ανεπιτυχώς κατά του νοσοκομείου και της Αστυνομικής Ακαδημίας.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **υπήρχε παραβίαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ**, θεωρώντας ότι η επέμβαση στο δικαίωμα στο σεβασμό στην ιδιωτική ζωή, την οποία κατήγγειλε η ενάγουσα δεν ήταν «σύμφωνη με το νόμο» με την έννοια του άρθρου.

Sõro κατά Εσθονίας

3 Σεπτεμβρίου 2015

Η υπόθεση αυτή αφορούσε σε μία καταγγελία του αιτούντος σχετικά με το ότι πληροφορίες για την απασχόλησή του κατά τη Σοβιετική περίοδο ως οδηγού για την Επιτροπή Εθνικής Ασφάλειας της Σοβιετικής Ένωσης (KGB) είχαν δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της Εσθονίας το 2004.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **υπήρχε παραβίαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ**, θεωρώντας ότι στην περίπτωση του αιτούντα το μέτρο αυτό ήταν δυσανάλογο με τους επιδιωκόμενους σκοπούς. Το Δικαστήριο σημείωσε ιδίως ότι, σύμφωνα με τη σχετική εθνική νομοθεσία, πληροφορίες σχετικά με όλους τους εργαζομένους των πρώην υπηρεσιών ασφαλείας –συμπεριλαμβανομένων των οδηγών, όπως στην περίπτωση του αιτούντα- δημοσιεύονταν ανεξάρτητα με τη δραστηριότητά τους. Επίσης, καθώς ο Νόμος περί Δημοσίευσης είχε τεθεί σε ισχύ τρειςήμισι χρόνια μετά την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Εσθονίας, η δημοσίευση των πληροφοριών διαρκούσε αρκετά χρόνια.

Στην περίπτωση του αιτούντα, τα εν λόγω στοιχεία είχαν δημοσιευτεί το 2004, σχεδόν 13 χρόνια μετά την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Εσθονίας, και δεν είχε γίνει αξιολόγηση του πιθανού κινδύνου για τον αιτούντα κατά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης. Τέλος, παρότι ο Νόμος περί Δημοσίευσης δεν επέβαλλε οποιουσδήποτε περιορισμούς στην εργασιακή κατάσταση του αιτούντα, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του είχε λειοδορηθεί από τους συναδέλφους του και αναγκαστεί να παραιτηθεί από τη δουλειά του. **Το Δικαστήριο θεώρησε ότι ακόμα και αν ένα τέτοιο αποτέλεσμα δεν επιδιωκόταν από το Νόμο, παρόλानτα επιβεβαίωνε πόσο σημαντική ήταν η επέμβαση αυτή στο δικαίωμα του αιτούντα στο σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής.**

Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy κατά Φινλανδίας

27 Ιουνίου 2017 (Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως)

Μετά τη δημοσίευση των προσωπικών φορολογικών στοιχείων 1,2 εκατομμυρίων ανθρώπων από δύο εταιρείες, οι εθνικές αρχές έκριναν ότι αυτή η μαζική δημοσίευση προσωπικών δεδομένων ήταν παράνομη σύμφωνα με τους νόμους για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και απαγόρευσαν τις μαζικές δημοσιεύσεις για το μέλλον. Οι εταιρείες διαμαρτυρήθηκαν ότι η απαγόρευση παραβίαζε την ελευθερία έκφρασής τους.

Το Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως έκρινε, με δεκαεπτά υπέρ και δύο κατά, ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 10 της ΕΣΔΑ (ελευθερία της έκφρασης)**. Σημείωσε ότι η απαγόρευση αποτελούσε επέμβαση στην ελευθερία έκφρασης των εταιρειών. Παρόλानτα, δεν παραβίαζε το άρθρο 10 γιατί ήταν σύμφωνη με το νόμο, **επεδίωκε το νόμιμο σκοπό της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής των ατόμων και στάθμιζε ορθά μεταξύ του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και στην ελευθερία της έκφρασης**. Στην περίπτωση αυτή, το Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως συμφώνησε με το συμπέρασμα των εθνικών δικαστηρίων ότι η μαζική συλλογή και η εκτεταμένη διάδοση φορολογικών δεδομένων δεν συνεισέφερε σε έναν υγιή δημόσιο διάλογο και είχε απλώς δημοσιογραφικούς σκοπούς.